

Schotland vogelreisverslag 2017

Vogelreis van de
Vogelwerkgroep van het IVN
Veldhoven, Eindhoven,
Vessem van 3 juni t/m 11
juni 2017

Za 3 juni: reisdag

Wij zijn een groep reislustige vogelaars, die regelmatig het buitenland opzoeken om van vogels te genieten. Dit jaar is noordwest Schotland aan de beurt.

We vertrekken voor onze Schotlandreis met de trein naar Schiphol. We zijn de eerste dagen met 8 personen, Hans zal dinsdag aansluiten. Via het kleine vliegveld van Inverness komen we in de Schotse sfeer door het landschap met overal uitbundig bloeiende gele gaspeldoorns en de 2 flessen whisky die in de supermarkt van Inverness worden gekocht. We hebben goede huurauto's meegekregen. De chauffeurs worden meteen getest in de eerste stortbui van de week in combinatie met het onwennige links rijden. We rijden naar Strathpeffer, een dorp zo'n 20 km. ten noorden van Inverness. We bivakkeren in Peffer lodge, een huis voor 10 personen dat goed is ingericht met prima bedden en veel ruimte. Het is op het terrein van de voormalige Youth hostel. Na het avondeten met pizza's lopen we naar Loch Kinellan en zien er minstens 2 paar kuifduiker, dodaars, kuifeend en huiszwaluw. De nevels boven het rimpelloze water geven het Loch een mystieke sfeer. Dit Loch is één van de weinige plekken in Schotland waar de kuifduiker broedt. Drie flessen wijn later is het om 12 uur tijd om onze bedden op te zoeken.

Zo 4 juni: Findhornvalley

Het is vandaag half bewolkt, met zw wind B4 en 15 graden. Er vallen enkele buien.

We rijden naar de Findhornvalley op een uur rijden van het dorp. De vallei ligt ten zuiden van Inverness aan de A9. Het dal is per auto te doorkruisen. Vanaf de A9 is er eerst extensief gebruikt landbouwgebied met veel wulp, scholekster, kievit en ook een groep van 7 goudplevieren. In de bomen veel sijs en opvallend is de rode patrijs die foerageert in de hogere begroeiing. Dieper het dal in horen en zien we paapje op een kapvlakte en veel grote lijster, grouwe gans, bergeend, sperwer, buizerd, holenduif, graspieper, roodborsttapuit, koekoek, goudvink, putter en kleine barmsijs. De rivier meandert en heeft grindbanken en steile oevers. Broedvogels zijn een paar visdief, die nestelen op een zandstrand en blijkbaar genoeg hebben aan insecten, want de beek is te ondiep om te vissen, oeverloper, grote gele kwikstaart en oeverzwaluw. Bijzonder is de waarneming van een vrouw roodkopklauwier, die in Schotland nog zeldzamer is dan in Nederland. Onder een brug over een zijbeek bevindt zich een nest van de waterspreeuw. Langs de weg ontdekken we in de berm toevallig het nest van een rode patrijs. De broedende vogel blijft gewoon zitten. Aan het einde van het dal komt op vrij grote afstand een 2^e kalenderjaar steenarend voorbij zweven. Hier is het bos verdwenen en resteren kale heuvels met wat berkenbos. We zien beflijster bij de boerderij, raaf en een stormmeeuw die hier broedt langs de beek. Deze meeuw is de algemeenste meeuw in Schotland.

Zo 4 juni: Findhornvalley

Een eenbaanszijweg halverwege het dal leidt naar het noorden naar Farr. De weg loopt omhoog door het hoogveen. Na lang zoeken ontdekt Saskia de eerste schotse sneeuwwhoenders, die met hun kop net boven de vegetatie uitkomen. We zien er steeds meer en het blijkt een algemene vogel. De mannetjes vliegen af en toe een stukje met hun rode kam boven en de witte ring om het oog. De roep is karakteristiek. Enkele vrouwtjes hebben donsjongen bij zich lopen, die al struikelend door de vegetatie ploeteren. We zien ze van heel dichtbij. Weer in de bewoonde wereld vallen enkele grauwe vliegenvangers op weipaaltjes op.

We rijden terug naar Strathpeffer waar we in deze agrarische omgeving met veel houtwallen 5 keer een rode wouw zien. Dankzij een geslaagd herintroductie programma leven hier weer veel rode wouwen, die je alleen ziet in het heuvelachtige agrarische gebied. In ons huis eten we pasta en na wat wijn plofften we in bed.

og door het hoogveen. Na lang zoeken ontdekt Saskia de eerste schotse sneeuwwhoenders, die met hun kop net boven de vegetatie uitkomen. We zien er steeds meer en het blijkt een algemene vogel. De mannetjes vliegen af en toe een stukje met hun rode kam boven en de witte ring om het oog. De roep is karakteristiek. Enkele vrouwtjes hebben donsjongen bij zich lopen, die al struikelend door de vegetatie ploeteren. We zien ze van heel dichtbij. Weer in de bewoonde wereld vallen enkele grauwe vliegenvangers op weipaaltjes op. We rijden terug naar Strathpeffer waar we in deze agrarische omgeving met veel houtwallen 5 keer een rode wouw zien. Dankzij een geslaagd herintroductie programma leven hier weer veel rode wouwen, die je alleen ziet in het heuvelachtige agrarische gebied. In ons huis eten we pasta en na wat wijn plofften we in bed.

Ma 5 juni: Via Ullapool naar het gebied Inverpolly

Het regent de ochtend en begin van de middag. Er staat een zwakke wind en het is 15 graden. We trekken ons er weinig van aan.

Deze dag reizen we richting de kust via Ullapool en de A 835 naar het gebied Inverpolly, dat ligt ten westen van deze weg. Nog voor Ullapool stoppen we bij het Loch dat aan de linkerkant ligt vlak voorbij het stuwmeer aan de rechterkant. Hier dobbert een parelduiker vlakbij de oever met een halfwas juveniel. Prachtige vogel. Ook oeverloper en aan de zuidoostpunt van het Loch een roepende groenpootruiter in het broedgebied. De kleine barmsijs leeft in het sporadisch aanwezige berkenbos en we zien raaf en bonte kraai.

Verder maar weer. We slaan voorbij Ullapool af naar het westen bij Drumrunie. Het landschap is leeg en ruig met verspreide bergtoppen van zo'n 600 meter hoog. De vegetatie bestaat uit kletsnat hoogveen met overal lochs en beekjes. Er is nauwelijks bos en geen enkele bewoning op enkele kleine dorpjes na. Het veen is soms enkele meters dik en wordt lokaal afgestoken.

We lunchen hier bij het eerste loch langs de weg en zien opnieuw groenpootruiter. Ook roodborsttapuit en fitis. Verder is het landschap prachtig maar erg leeg aan vogels.

Ma 5 juni: Via Ullapool naar het gebied Inverpolly

De parkeerplaats bij de bergtop Stac Pollaid zorgt voor overweldigend veel midges oftewel knutjes, een venijnig stekend wezentje, waar je niets tegen doet. Ze houden van de luwte, dus blijven we bewegen. In het loch zwemt een roodkeelduiker, waarvan het rood nauwelijks opvalt. Boven het loch vliegen 2 parelduikers. Peter B. stuurt de drone de lucht in.

We vervolgen de tocht richting Reiff aan de kust. In het veen er naar toe zien we opnieuw veel schots sneeuwhoen van korte afstand. Een roepende watersnip maakt duidelijk dat hij hier broedvogel is. Bij een zeearm met zandstrand zien we, buizerd, middelste zaagbek, bontbekplevier en groenpootruiter bij een enorm veld met roze bloeiend engels gras. We zijn met 2 auto's en de eerste is steeds snel weer weg naar de volgende plek en probeert de vaart erin te houden. De andere auto volgt tergend traag. Maar de vogelaars uit de eerste auto horen dan dat de anderen een onvolwassen zeearend voorbij zagen komen. Tja. De laatste stop is in het gehucht Reiff aan de klifkust. We genieten van het weidse uitzicht met veel eilanden voor de kust. We zien tapuit, rotsduif. Boven de oceaan vliegen kuifaalscholver, grote en kleine mantelmeeuw, 2 grote jagers, noordse stormvogel en veel jan van gent. Op het water zwemt een zwarte zeekoet. Ook hier veel midges bij weinig wind. In een gezellige donkere pub eten we wat. Daarna hebben we nog bijna 2 uur terug te rijden. Onderweg terug steken 20 edelherten de weg over. Het edelhert zie je hier overal in de heuvels. Er is veel bos verdwenen door de vraat van edelherten. Maar de jacht is in Schotland een groot belang. Om 23 uur wordt het pas donker en 's nachts is het om 3 uur al weer licht, dus heel lange dagen. Dat zorgt ervoor dat je geen idee hebt dat de avond ver gevorderd is. We komen laat thuis. Het was een heerlijke dag.

Di 6 juni: Een druilerige dag en een Visarendenshow

We halen Hans op van het vliegveld en zijn de rest van de dag in de omgeving ten zuiden van Inverness. Het regent de hele dag in grote hoeveelheden. Er is veel wind uit het noordoosten en het is maar 10 graden.

Na het ophalen van Hans (hij kon pas vanaf vandaag deelnemen) en het doen van de boodschappen zoeken we noodgedwongen naar schuilhutten om droog te zitten. Vanuit de hut van Loch Ruthven , dat ten zuidwesten van Inverness ligt aan de B 851, zien we minstens 4 kuifduikers, waarvan er 2 vlak voor de hut voorbij zwemmen. Het mannetje iets feller gekleurd. De regen wordt even minder en meteen komen er 2 visarenden aanvliegen, die gebruik maken van het tijdelijk betere zicht onder water, waarvan er één na 4 stootduiken een vis vangt. Genieten. De vogel vliegt daarna steeds verder boven de bossen naar het vermoedelijke nest.

Dan naar de hut van de Insh Marches, waar we droog zitten, maar waar het stevig waait. Deze hut ligt in het Speydal. Je bereikt de moerassen via de A9 en de B970. Ze liggen direct ten zuiden van de A9. Door de harde wind zien we te weinig: rietgors, tureluur, wintertaling, scholekster, watersnip, wulp. Het is een groot moeras. Onderweg terug zien we aan Loch Insh een visarend. We eindigen de dag in de regen aan de kust van Black Isle ten noorden van Inverness, waar we precies op de kop van het schiereiland bij de vuurtoren 2 tuumelaars bewonderen. Deze dolfijnen laten zich langdurig zien en zijn egaal grijs zonder verdere kenmerken en heel sierlijk. De grootste van de 2 is zo'n 3 meter lang. Ze laten zich alleen bij eb zien. Verder zien we hier een kleine jager en een alk. We rijden terug naar Strathpeffer en zien 2 keer een rode wouw. In ons huis kan de regenkleding uit en warmen we op, borrelen en eten chili. Een dag die toch nog wat werd.

Wo 7 juni: Opnieuw het Speydal met Loch Garten en nog een keer Findhornvalley

Het is licht bewolkt, met een nw wind B4. Het is 12 graden.

We hebben een droge dag na de zondvloed van gisteren. We bezoeken het RSPB bezoekerscentrum voor de visarend bij Loch Garten. Leuk om te zien hoe enthousiast de Schotten (en Engelsen) zijn over educatie. Mevrouw visarend komt aanvliegen maar manlief is er na een vechtscheiding van door. De jongen hebben het niet overleefd. We lopen daarna in het oude grovedennenbos en zien rode eekhoorn, gekraagde roodstaart, kruisbek en brilduiker.

Daarna komen we opnieuw in de Findhornvalley, waar we eerder waren. We zien visdief, paapje, buizerd, torenvalk, rode patrijs, grote lijster, 7 goudplevieren en heel veel edelherten op de heuvels. Bijzonder is opnieuw de roodkopklauwier. De waterspreeuw vertoont zich heel mooi. We maken een lange wandeling aan het einde van het dal met een adulte steenarend met oranjebruine kop kort in glijvlucht, kleine barmsijs, beflijster, boompieper, fitis, stormmeeuw, oeverloper. Daarna reizen we terug naar Strathpeffer waar weer een rode wouw vliegt. De mannen koken vandaag onder waardering van de vrouwen.

Do 8 juni: Twee groepen met ieder hun eigen zeevogelprogramma

Boottocht vanuit Gairloch of de jan van gentenkolonie in Trouphead. Het is halfbewolkt, no wind B3, 15 graden, overdag droog en 's avonds regen. Vandaag splitsen we. Niet iedereen heeft zin in een lange boottocht op zee. De eerste groep bezoekt om te beginnen de kust bij Opinan, dat is een kleine zijweg van de A 832 naar Gairloch, waar we door het veen lopen en Hans een oude bekende plek bezoekt. We zien oeverpieper, bontbekplevier, tapuit, kleine barmsijs, kneu, putter, raaf en buizerd. We rijden verder naar Gairloch. Daar melden we ons voor de vooraf gereserveerde boottocht met een 12 persoons vlet. We krijgen waterdichte pakken aan en vertrekken even later op volle snelheid de zee op. Enkele jan van genten komen voorbij. Eerst richting de noordpunt van Skye. Een dwergvinvis was hier eerder vandaag gespot en blijkt er nog te zijn. Het is een volwassen dier van zo'n 10 meter lang, waar je de rug met vin en de grote staartvin van te zien krijgt. Wow. Na 3 keer spuiten verdwijnt hij langer onder water en varen we verder. Onderweg zien we enkele bruinvissen met hun kenmerkende driehoekige rugvin en hun boogvormige zwemmethode. We koersen vervolgens tegen de forse deining in naar de Shianteilanden, waar een massale zeevogelkolonie imponeert. Hoe dicht je de eilanden nadert hoe voller de zee met zwemmende en duikende zeevogels die totaal niet schuw zijn. We varen tussen de eilanden door en liggen stil in de luwte.

Do 8 juni: Twee groepen met ieder hun eigen zeevogelprogramma

Boven ons en overal om ons heen duizenden zeevogels. Het is een broedkolonie van alk, zeekoet, papegaaiduiker, kuifaalscholver, noordse stormvogel en een beperkt aantal zwarte zeekoet. De kolonie heeft ook veel stormvogeltjes, maar die laten zich overdag niet zien. Na het genieten varen we terug, dat is nog een uur en duurt lang. We varen in totaal 4,5 uur en leggen een afstand af van 120 km. Een prachtige tocht en erg de moeite waard. De organisatie die de tochten organiseert met zeebiologen aan het roer is het Gairloch Marine Wildlife Centre. Moe, maar voldaan strijken we neer in een restaurant in Gairloch.

Do 8 juni: Twee groepen met ieder hun eigen zeevogelprogramma

Vr 9 juni: vogeleiland Handa

Laura gaat vandaag niet mee. Met z'n achten rijden we naar het noordwesten en bezoeken eerst Ullapool, het rustieke vissersdorpje waar we de veerboot naar de Hebriden zien vertrekken. Daarna reizen we door naar het noorden naar Handa. Onderweg ziet een deel van ons parelduikers in het Loch vlak na het dorpje Scourie. Via het smalle heuvelachtige weggetje bereiken we het pontje. We worden overgezet en dan begint een weelderige vogeldag. De jagers trekken als eerste de aandacht, kleine en grote jagers. De kleine jagers zitten overal op de eieren en zijn rustig, ze vallen bezoekers nu niet aan. Zowel de lichte als de donkere vorm komt hier voor. Het zijn zulke sierlijke vogels met hun verlengde staartveren. Ze reageren fel op de grote jagers. Soms kun je op 10 meter aan beide jagerssoorten voorbij lopen. Prachtig. Handa heeft ongeveer 40 paar kleine jager. In een Loch zwemmen 25 grote jagers met nog eens 10 op de oever. Ze moeten nog paren vormen. Verspreid over het eiland liggen al territoria met grote jagers. Misschien heeft Handa eveneens 40 paar grote jager.

Vr 9 juni: vogeleiland Handa

Dan komen we bij de cliffs, spectaculair met op ieder stukje richel vogelparen van alk, zeekoet, drieteenmeeuw en noordse stormvogel. De papegaaiduiker broedt in holen bovenop de cliff. We zien alle soorten van heel dichtbij. Het geruis van de brekende golven vermengd met 10.000en roepende vogels is puur natuur. We moeten door om de rest van de route te kunnen lopen voordat de laatste boot terug gaat. Zo'n dag is te kort. We zien op het westelijke deel van het eiland tapuit, roodborsttapuit, graspieper, veel roepende watersnippen verspreid over het eiland, rotsduif, 1 houtduif, merel, winterkoning, fitis, veldleeuwerik en bonte kraai. Op de strandjes steenloper, oeverpieper, bontbekplevier. Boven zee vliegt een noordse stern, er is hier een kleine kolonie. Verder zwemmen er 2 roodkeelduikers, zwarte zeekoet, 5 zwarte zee-eenden, kuifaalscholver, eidereend, jan van gent. De boot brengt ons om 17 uur terug. Aan land zoeken we naar frater, die Saskia inderdaad vindt, onopvallend foeragerend in het gras van het weiland naast de aanlegsteiger. Verder hier putter en kleine barmsijs. Op Handa moet je weer terugkomen, een toplek.

Vr 9 juni: vogeleiland Handa

Bij het Loch bij Scourie horen we de rietzanger, zien buizerd en goudvink en heel bijzonder is een boommarter die even stilstaat op de weg en dan in de vegetatie verdwijnt. Hoog op de poten, groot formaat, met een lange roodbruine pluimstaart en een gele borst. Het is een fors beest. Nauwelijks een boom te zien hier en dan toch een boommarter. We rijden het hele stuk terug en eten thuis. Vlak voor het dorp zien we weer een rode wouw. De afstand tussen Strathpeffer en Handa is meer dan 200 km.

Za 10 juni Cairngorms en Loch Indorb

We zouden vandaag het hoogland van de Cairngorms in willen, maar helaas, het weer verpest dat. Regen tot 12 uur en daarna een stormachtige harde wind in de open heuvels B7. In het laagland daarna half bewolkt en rustiger weer, 20 graden.

We wachtten tot het droog wordt en rijden pas laat naar het skicentrum van de Cairngorms. Je kunt er per auto komen vanaf de A9 en de B 970. Het waait er zo hard en de berg hangt in de wolken, dat we alleen een korte wandeling maken en het daarna maar opgeven. Het centrum ligt op ongeveer 600 meter hoogte, een plateau met alpensneeuwhoen en morinelplevier ligt op 900 meter hoogte. Helaas. We rijden naar Loch Indorb ten noorden van Grantown-on-Spey, via de A 939. Hier zou parelduiker en velduil voorkomen. Rond het Loch en in het veengebied zien we een visarend en nog wat schotse sneeuwhoenders. Verder veldleeuwerik, tureluur, buizerd. We genieten van de warmte en de zon en sluiten de week af in het dorp Nairn. We proberen een leuk restaurant te vinden, maar alles is vol en we eindigen bij een snackbar. Bij Strathpeffer vliegt nog een rode wouw. 's Avonds pakken we onze koffers en maken de laatste wijn op.

Zo 11 juni: terugreis

We vertrekken naar het vliegveld na een heel fijne week. Het weer had wat beter gekund, maar heeft ons toch niet teveel beperkt. We hebben een grote variatie aan vogelsoorten gezien, 112 soorten bij elkaar. Vooral de zeevogels zijn bijzonder. Nadeel is toch het regenachtige en soms winderige weer en de grote reisafstanden als je tenminste soorten van het binnenland en de zeekust binnen één week wilt zien. We hebben zo'n 1800 km. afgelegd. We hebben genoten!!

Wij zijn Peter Buijsman, Peter Janssen, Tine Langerak, Ans de Zeeuw, Saskia Verberne, Laura Noordam, Hans Reitsma, Jan Koopsen (organisatie van de vliegreis en het onderkomen) en Heine van Maar (organisatie reisinhoud en verslag). Wij zijn leden van de vogelwerkgroep van het IVN Veldhoven-Eindhoven-Vessem. We maken regelmatig buitenlandreizen. Onze site heeft de reisverslagen.

Waarnemingskaart Schotland 3-10 juni 2017

Roodkeeld	x	Witoogend		Kanoetstr		Zomertortel		Koperwiek		Europese k
Parelduiker	x	Tafeleend		Drieteenstr		Koekoek	x	Grote lijster	x	Groenling
Ysduiker		Kuifeend	x	Kleine str		Kerkuil		Cetti's zanger		Putter
Dodaars	x	Toppereend		Temmincks		Steenuil		Graszanger		Sijs
Fuut		Eidereend	x	Krombekstr		Bosuil	x	Sprinkhaanz		Kneu
Roodhalsf.		Yseend		Paarse str		Ransuil		Snor		Frater
Kuifduiker	x	Zwarte zee	x	Bonte str		Velduil		Rietzanger	x	kl. barmsijs
Geoorde f.		Grote zee		Kemphaan		Nachtzwaluw		Bosrietzanger		Kruisbek
Nrdse strmv	x	Brilduiker	x	Bokje		Gierzwaluw	x	Kl karekiet		Goudvink
Grauwe pijls		Nonnetje		Watersnip	x	Ysvogel		Gr karekiet		Appelvink
Nrdse pijls		Midd zaagb	x	Houtsnip		Hop		Spotvogel		Ysgors
Vaal stormv		Grote zaagb		Grutto		Draaihals		Braamsluiper		Sneeuwgor
Jan v gent	x	Wespendief		Rosse grutto		Groene sp		Grasmus		Geelgor
Aalscholver		Zwarte w.		Regenwulp		Zwarte sp		Tuinfluiter		Ortolaan
Kuifaalsch	x	Rode wouw	x	Wulp	x	Grote b sp	x	Zwartkop	x	Rietgor
Roerdomp		Zeearend	x	Zw ruiter		Kleine b sp		Fluiter		Grauwe g.
Woudaap		Bruine kiek		Tureluur	x	Kuifleeuw		Tjiftjaf	x	
Kwak		Blauwe kiek		Groenpoot	x	Boomleeuw		Fitis	x	
Kleine zilver		Grauwe kiek		Witgatje		Veldleeuw	x	Goudhaantje	x	Steenarend
Grote zilver		Havik		Bosruiter		Strandleeuw		Vuurgoudh		Zw. Zeekoet
Bl reiger	x	Sperwer	x	Oeverloper	x	Oeverzw	x	Gr vliegenv	x	moerassn.h.
Purperreiger		Buizerd	x	Steenloper	x	Boerenzw	x	B vliegenv		papegaaid
Zw ooievaar		Ruigpoot		Gr franjepoot		Huiszw	x	Kl vliegenv		waterspr.
Flamingo		Visarend	x	Rosse fr poot		Grote pieper		Buidelmees		rotsduif
Ooievaar		Roodpootv.		Middelste j		Duinpieper		Baardman		rode patrijs
Lepelaar		Torenvalk	x	Grote jager	x	Boompieper	x	Staartmees		roodkopkl.

Waarnemingskaart Schotland 3-10 juni 2017

[illegible]